

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΚ348	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5°, 6°, 7°, 8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Μαθήματα σχετικά με την Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, κοινωνικό αποκλεισμό, διακρίσεις, ρατσισμό. Ιδιαίτερα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (ΕΚΠΚ248), Εκπαίδευση και Ετερότητα (ΕΚΠΚ249), Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (254)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

(3) ΠΕ
ΡΙΕ
ΧΟ
Μ
ΕΝ
Ο

Το σεμινάριο εξετάζει κρίσιμα και σύγχρονα ζητήματα στην **Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης**, εστιάζοντας ιδιαίτερα στη διασταύρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την **ετερότητα**. Θα διερευνήσουμε πώς κοινωνικές ανισότητες, πολιτισμικές διαφορές, ζητήματα ταυτότητας (φύλο, εθνικότητα, θρησκεία, αναπηρία, σεξουαλικός προσανατολισμός) και δομικοί παράγοντες διαμορφώνουν τις εκπαιδευτικές εμπειρίες και τα αποτελέσματα. Το σεμινάριο θα ενθαρρύνει τους φοιτητές να αναλύσουν κριτικά τις θεωρητικές προσεγγίσεις και να εξερευνήσουν εμπειρικά δεδομένα, προκειμένου να κατανοήσουν τις προκλήσεις και τις δυνατότητες της εκπαίδευσης σε μια όλο και πιο ποικιλόμορφη κοινωνία.

Με την ολοκλήρωση του σεμιναρίου, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- **Αναγνωρίζουν** και να αναλύουν τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης που πραγματεύονται θέματα εκπαίδευσης και ανισότητας.
- **Κατανοούν** πώς η ετερότητα εκφράζεται και διαχειρίζεται εντός του εκπαιδευτικού συστήματος και ειδικότερα το μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας από μονοπολιτισμική σε πολυπολιτισμική.
- **Εφαρμόζουν** κοινωνιολογικές έννοιες για την κριτική ανάλυση εκπαιδευτικών πολιτικών και πρακτικών.
- **Εκπονούν** μικροέρευνες ή βιβλιογραφικές επισκοπήσεις σε εξειδικευμένα θέματα της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και της ετερότητας.
- **Αναπτύσσουν** δεξιότητες κριτικής σκέψης, έρευνας και παρουσίασης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία εμβάθυνσης την βιβλιογραφία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Απόκτηση δεξιοτήτων διαπολιτισμικής επικοινωνίας

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από εισαγωγικές διαλέξεις με θεματολογία σχετικά με την εκπαίδευση και τις κοινωνικές ανισότητες, το σχολείο ως θεσμός αναπαραγωγής της κοινωνικής ανισότητας, την έννοια της ετερότητας στην εκπαίδευση με παραδείγματα από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (π.χ. μειονότητες, μετανάστες, Ρομά, πρόσφυγες κλπ), την επίδραση της γλώσσας στην εκπαιδευτική επίδοση μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο, αλλά κυρίως μέσα από τις εργασίες των φοιτητριών/ών θα εξεταστούν είτε με **βιβλιογραφικές επισκοπήσεις** (αναλυτική παρουσίαση και κριτική αξιολόγηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας πάνω σε ένα θέμα) είτε με **μικροέρευνες** (π.χ., συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς/μαθητές, ανάλυση σχολικών εγχειριδίων, παρατήρηση τάξης, ανάλυση επίσημων εγγράφων, μικρής κλίμακας έρευνα με ερωτηματολόγια) τα παρακάτω ενδεικτικά θέματα ή και άλλα συναφή που θα προτείνουν οι φοιτήτριες/ές:

1. Το σχολείο ως θεσμός κοινωνικής αναπαραγωγής: Κριτική επισκόπηση των θεωριών του Bourdieu και του Bernstein.
2. Η έννοια της συμπερίληψης στην εκπαίδευση: Θεωρητικές και πρακτικές προκλήσεις για μαθητές με αναπηρίες.
3. Εκπαίδευση και φύλο: Η διαμόρφωση των έμφυλων ταυτοτήτων στο σχολικό περιβάλλον.
4. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην αντιμετώπιση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων.
5. Η εκπαίδευση των προσφύγων και αιτούντων άσυλο: Προκλήσεις και καλές πρακτικές.
6. Η θρησκευτική ετερότητα στο ελληνικό σχολείο: Πολιτικές και διαχείριση.
7. Εκπαίδευση μειονοτήτων σε διάφορα κράτη: σύγκριση πολιτικών και παιδαγωγικών εφαρμογών
8. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη μελέτη της ετερότητας (ποιοτικές: συνεντεύξεις με μαθητές/γονείς, ποσοτικές: στατιστικές ανισοτήτων, εθνογραφικές: παρατηρήσεις σε σχολεία/δομές/φορείς/οργανώσεις).

Θέματα Μικροερευνών:

1. Απόψεις εκπαιδευτικών: Διερεύνηση των απόψεων εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας/δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τη διαχείριση της ετερότητας στην τάξη τους (μέσω συνεντεύξεων).
2. Εκπαιδευτικές εμπειρίες μαθητών: Συνεντεύξεις με μαθητές από διαφορετικά πολιτισμικά/κοινωνικά υπόβαθρα σχετικά με τις εμπειρίες τους στο σχολείο.
3. Ανάλυση σχολικών εγχειριδίων: Πώς αναπαρίσταται η ετερότητα (π.χ., εθνικές μειονότητες, άτομα με αναπηρία, διαφορετικοί σεξουαλικοί προσανατολισμοί) σε σχολικά εγχειρίδια συγκεκριμένων τάξεων/μαθημάτων.
4. Σχολικό κλίμα και ετερότητα: Παρατήρηση σχολικών δραστηριοτήτων ή/και συνεντεύξεις με διευθυντές/εκπαιδευτικούς σχετικά με τις πρακτικές που εφαρμόζονται για την προώθηση της ένταξης.
5. Η χρήση της μητρικής γλώσσας στην εκπαίδευση: Μια μικροέρευνα στις απόψεις γονέων/μαθητών/εκπαιδευτικών για την αξία και τις προκλήσεις της διατήρησης

της μητρικής γλώσσας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	15
	Παρουσιάσεις εργασιών	25
	Αυτοτελής μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση μελέτης	30
	Συγγραφή εργασίας	50
Σύνολο Μαθήματος	150	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Προφορική παρουσίαση 20% Συμμετοχή 20% Γραπτή εργασία 60%	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Θάνος, Καμαριανός, Κυρίδης, Φωτόπουλος (Συλλογικός τόμος)(2017). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Εισαγωγή σε βασικές έννοιες και θεματικές. Gutenberg
- Ballantine, J. H. & Hammack, F. M. (2015). Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης : μια συστηματική ανάλυση. Επίκεντρο
- Θάνος, Θ & Κογκίδου, Δ. (2022) (επιμ.). Φύλο και Εκπαίδευση: Για μία Συμπεριληπτική Εκπαίδευση Χωρίς Βία και
- Διακρίσεις. Εκδόσεις Τζιόλα
- Θάνος, Θ. & Α. Κυρίδης (2021). (επιμ.) . Εκπαίδευση και κοινωνία στην Ελλάδα. Gutenberg.
- Θάνος, Θ. & Ζάγγος Χρ. (2021). (επιμ.). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Θεωρία και Έρευνα. Gutenberg.
- Ball, St. (2021). Ο Foucault, η εξουσία & η εκπαίδευση. Επιστ. Επιμ. Μαγδαληνή Κολοκυθά. Gutenberg.
- Banks, O. (2007) Η κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Εκδόσεις Παρατηρητής.
- Κελλανίδης, Μ. Χ. (2012) Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης : Θεωρίες και πραγματικότητα. Εκδόσεις Ζυγός.
- Fischer, L. (2007) Κοινωνιολογία του σχολείου. Εκπαίδευση και ετερότητα. Ζητήματα διαπολιτισμικής

παιδαγωγικής. Εκδόσεις Μεταίχμιο.

- Νικολάου, Σ.-Μ. (2009) Θεωρητικά ζητήματα στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. - 2η έκδ. Gutenberg.
- Νόβα - Καλτσούνη, Χ. (2010) Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Gutenberg.
- • Ανδρούσου Αλ. & Ασκούνη Ν. (2011) (επιμ.). Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση. Εκδόσεις μεταίχμιο
- Καραμούζης, Π. (2015). Η Κοινωνιολογία της Θρησκείας Μεταξύ Εκπαίδευσης και Κοινωνίας [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-638>